

Zápis z 23. jednání Pracovní skupiny pro tradiční lidovou kulturu Olomouckého kraje

13. 10. 2025, Krajský úřad Olomouckého kraje

Přítomni: Mgr. Andrea MRKUSOVÁ, Mgr. David SYCHRA, Jan ŽŮREK, Mgr. Josef URBAN, Mgr. Markéta HNILICOVÁ, Mgr. Mária KUDELOVÁ, Ing. Monika HRYZBILOVÁ, Mgr. Veronika HRBÁČKOVÁ

Nepřítomni: Mgr. Kamil LUKEŠ DiS., Mgr. Matěj MATELA

Hosté: Ing. Erika RAŠKOVÁ

Program

Blok 1. – Činnost Regionálního pracoviště směrem k široké veřejnosti

- Mgr. Andrea Mrkusová přítomné seznámila s aktuálním děním na Regionálním pracovišti pro tradiční lidovou kulturu Olomouckého kraje a jeho plány do budoucna. Dne 20. 9. 2025 proběhl druhý ročník Řemeslného jarmarku a plánuje se další na příští rok. Ve druhém pololetí roku 2025 proběhnou workshopy zaměřené na tradiční lidovou kulturu: Tkaní na hřebenovém stávku (21. 10.) a Draní peří a pečení oplatků s Petrou Burianovou (18. 11.). Mgr. Andrea Mrkusová shromažďuje tipy pro workshopy na rok 2026.

Blok 2. – Odborná činnost pracoviště

- Mgr. Andrea Mrkusová seznámila Pracovní skupinu s odbornou činností Regionálního pracoviště:
- Při minulém jednání této Pracovní skupiny byla předložena nominace k zápisu do Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Olomouckého kraje (zpracovala ji Mgr. Andrea Mrkusová a týkala se Svatoblažské obchůzky v Dluhonicích u Přerova). Předložena byla také nominace k ocenění titulem Mistr tradiční rukodělné výroby Olomouckého kraje (Jindra Bátková – košíkářka, zpracovatel Josef Urban). Obě nominace byly přijaty a v době tohoto jednání se čekalo na rozhodnutí Rady Olomouckého kraje.
- Mgr. Andrea Mrkusová přednesla tipy k dalším možným nominacím do Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Olomouckého kraje do příštích let: Ruční výroba papíru ve Velkých Losinách či tanec Cófavá na Hané, jehož nominaci již začala připravovat. Při jednání se řešilo, jak co nejlépe oslovit a zainteresovat nositele této tradice. Jan Žůrek navrhl osobní setkání, Mgr. Veronika Hrbáčková navrhla realizovat ho v rámci konference Lidová kultura na Hané, která se bude konat na podzim roku 2026 v Prostějově, což bylo vyhodnoceno jako vhodný nápad.
- Mgr. Andrea Mrkusová prezentovala členům Pracovní skupiny problematiku možných adeptů k ocenění titulem Mistr tradiční rukodělné výroby Olomouckého kraje. Je jich nedostatek. Najde-li se jednotlivec, který by eventuálně mohl být považován za

adepta (např. paní Marie Mazánková z Litovle, která se věnuje výšivce rybí šupinou), mnohdy nedosahuje všech kritérií potřebných k udělení tohoto ocenění, např. nemá následovníky. To výrazně snižuje možnost oceňování rukodělných výrobců do dalších let. Přednesla nápad, zda by do budoucna nebylo vhodné snížit kritéria, zejména v bodu týkajícího se nutnosti následovníků a předávání řemesla aktivně dalším zájemcům. Proběhla diskuze, do níž se zapojili všichni členové Pracovní skupiny. Dospěli ke konsenzu, že podmínky ocenění zůstanou zachovány.

- Mgr. Andrea Mrkusová seznámila Pracovní skupinu s tím, jak pokračuje tvorba publikace *Lidé a jejich tradice: nehmotné kulturní dědictví Olomouckého kraje*, kterou připravuje s Mgr. Josefem Urbanem. Zhruba polovinu práce mají za sebou. Rádi by tento počín zařadili do Edičního plánu Olomouckého kraje na rok 2026.
- Mgr. Andrea Mrkusová seznámila členy Pracovní skupiny s provedenými redokumentacemi již zapsaných Mistrů (6x) a nemateriálních Statků (5x) a terénními výzkumy (5x), které realizuje v rámci činnosti Regionálního pracoviště pro tradiční lidovou kulturu Olomouckého kraje. Počty jsou uvedeny k datu 13. 10. 2025.
- Mgr. Andrea Mrkusová přednesla dva body k diskuzi:
  - o 1) paní Jana Šolcová se věnuje výrobě jedliček k jarnímu obyčeji – obchůzce s jedličkou. Proběhla diskuze, zda by bylo vhodné o ní do budoucna uvažovat jako o možné adeptce nominace na Mistra tradiční rukodělné výroby. Nevěnuje se však práci s tradičním materiálem. V diskuzi zaznělo, že stojí za obnovením obchůzky s jedličkou v lokalitách Tovér a Bělkovice-Lašťany. Jan Žůrek uvedl, že se jedná o obnovu tradice, jež stojí za pozornost. Dodal, že paní Šolcová se z pozice členky folklorních souborů věnuje také problematice krojů a jejich údržby. Pracovní skupina se shodla, že je vhodné být s ní v kontaktu a o její činnost se aktivně zajímat.
  - o 2) paní Jarmila Vítoslavská, oceněná titulem Mistr tradiční rukodělné výroby i Nositel tradice lidových řemesel, nemá v nynější době aktivního následovníka. Není sdílná ani ochotná předávat své rukodělné znalosti dál – odmítá poskytovat vzory, pořádat kurzy či workshopy pro zájemce o šití hanáckého kroje, nechce uvádět, odkud odebírá materiály k šití krojů. To představuje problém, protože principem obou ocenění, jež jí byla udělena, je předávání řemesla a jeho zachování do dalších let. Proběhla diskuze, jak postupovat dál. Pracovní skupina se bude snažit pozitivně motivovat paní Vítoslavskou k otevřenějšímu přístupu. Mgr. Josef Urban navrhl, že se může pokusit ji pozvat do Hanáckého muzea v přírodě za účelem pořádání workshopu pro úzkou skupinu zájemců. Mgr. Markéta Hnilicová uvedla, že paní Vítoslavská potřebuje oporu a motivaci. Pracovní skupina se shodla na tom, že bude přemýšlet o vhodných krocích, popř. zváží k této věci samostatné setkání.
- Mgr. Andrea Mrkusová přednesla, že již proběhly všechny etapy dotazníkového průzkumu, který byl zaměřen na základní mapování dosud živých obyčejů v jednotlivých okresech Olomouckého kraje. Cílem je identifikovat dochované prvky nehmotného kulturního dědictví v regionu. Průzkum realizovala od ledna roku 2025. Prezentovala nejzajímavější výsledky – tipy ke sledování do dalších let, z nichž převládají masopusty, jarní a velikonoční obyčeje. Jan Žůrek doporučil ke sledování velikonoční klapání (tzv. „brkání“) v Majetíně, okr. Olomouc.
- Mgr. Markéta Hnilicová zdůraznila, jak je důležité podporovat činnost rukodělných výrobců v rámci muzejních institucí a doporučila muzeím v Olomouckém kraji jejich výrobky prodávat. Vlastivědné muzeum v Olomouci již tuto činnost zahájilo, do

budoucná s ní počítá i Mgr. Veronika Hrbáčková (Muzeum a galerie v Prostějově) a Mgr. Josef Urban (Hanácké muzeum v Přírodě, Příkazy).

- Mgr. Andrea Mrkusová přednesla členům Pracovní skupiny znění nově vytvořené Konceptce Regionálního pracoviště pro tradiční lidovou kulturu Olomouckého kraje na rok 2026–2030. Ke Konceptci nebyly vzneseny žádné připomínky.

Zapsala:

Mgr. Andrea Mrkusová
předsedkyně pracovní skupiny
Olomouckého kraje

Ověřil:

Mgr. David Sychra
vedoucí oddělení kultury, Krajský úřad